

KANCELARIA SENATU

STAŁY PRZEDSTAWICIEL KANCELARII SENATU
PRZY UNII EUROPEJSKIEJ

SESJA PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO W DNIACH 18-21 PAŹDZIERNIKA 2021 R.

Najważniejsza debata drugiej październikowej sesji Parlamentu dotyczyła wystąpienia premiera Mateusza Morawieckiego związanego z wyrokiem Trybunału Konstytucyjnego. Polska była też głównym tematem debaty nt. rocznicy wyroku Trybunału Konstytucyjnego ws. aborcji. O Polsce mówiono również przy okazji debat nt. październikowej Rady Europejskiej oraz zwracania migrantów na granicach zewnętrznych Unii. W czasie sesji posłowie debatowali również m.in. nt. Programem Prac Komisji na 2022 r., sytuacją na Haiti i w Tunezji oraz nad wynikami szczytu ws. Bałkanów Zachodnich.

Parlament przyjął swoje stanowisko ws. budżetu na 2022 r. oraz szereg rezolucji, w tym ws. strategii od pola do stołu, strategii ws. ograniczenia emisji metanu oraz ochrony pracowników przed azbestem.

Podczas sesji ogłoszono laureata nagrody im. Sacharowa, którym został Aleksiej Nawalny.

SPIS TREŚCI

WYSTĄPIENIE PREMIERA M. MORAWIECKIEGO I DEBATA WS. PRAWORZĄDNOŚCI W POLSCE	3
ABORCJA W POLSCE	13
RADA EUROPEJSKA 21 I 22 PAŹDZIERNIKA	14
ZAWRACANIE MIGRANTÓW NA GRANICACH ZEWNĘTRZNYCH UE	19
PROGRAM PRAC KOMISJI NA 2022 R.....	22
STRATEGIA OD POLA DO STOŁU	25
STRATEGIA NA RZECZ OGRANICZENIA EMISJI METANU	27
PRZEJRZYSTOŚĆ W ZAKUPIE SZCZEPIONEK PRZECIWKO COVID-19	28
BUDŻET UE NA 2022 R.	29
ABSOLUTORIUM DLA FRONTEXU ZA 2019 R.	30
OCHRONA PRACOWNIKÓW PRZED AZBESTEM	33
STOSUNKI ZEWNĘTRZNE: TAJWAN I TUNEZJA	34
WZMOCNIENIE WYMIARU SPOŁECZNEGO SEMESTRU EUROPEJSKIEGO	35
EUROPEJSKIE MEDIA W DEKADZIE CYFROWEJ	36
PRZYJĘTE TEKSTY	37

WYSTĄPIENIE PREMIERA M. MORAWIECKIEGO I DEBATA WS. PRAWORZĄDNOŚCI W POLSCE

W dniu 19 października 2021 r. odbyła się w Parlamencie debata pt. „Kryzys praworządności w Polsce i nadrzędność prawa UE” z udziałem przedstawicieli Rady, Komisji Europejskiej i premiera Morawieckiego.

Premier Morawiecki uznał prymat prawa unijnego w obszarach przyznanych kompetencji i zapowiedział likwidację Izby Dyscyplinarnej. Wysunął pomysł powołania dodatkowej izby Trybunału Sprawiedliwości, w której zasiadaliby przedstawiciele sądów konstytucyjnych. Przewodnicząca von der Leyen uznała orzeczenie Trybunału za atak na fundamenty Unii. Oceniła, że można się spodziewać postępów w akceptacji polskiego KPO dopiero po wypełnieniu orzeczenia TSUE, uzależniając uruchomienie kolejnych transz od wypełnienia zaleceń dla Polski zawartych w tzw. zaleceniach dla poszczególnych wydawanych w ramach semestru europejskiego. Większość grup wypowiedziała się bardzo krytycznie, podkreślając antyeuropejski charakter orzeczenia Trybunału i [wzywając](#) Komisję do podjęcia szybkich i zdecydowanych działań. Pozytywnie zareagowały grupy Europejskich Konserwatystów i Reformatorów, niezrzeszeni z Fideszu oraz politycy z grupy Tożsamość i Demokracja.

Po krótkim wstępie słoweńskiego ministra występującego w imieniu Rady zabrała głos przewodnicząca Komisji, Ursula von der LEYEN. Powiedziała, że ostatnie orzeczenie Trybunału Konstytucyjnego stawia pod znakiem zapytania dążenia wielu pokoleń Polaków, które chciały dołączyć do europejskiej wspólnoty wartości i demokracji, mimo prześladowań reżimu komunistycznego, który 40 lat temu wprowadził w Polsce stan wojenny. Podkreśliła, że mimo prowadzonego przez Komisję dialogu z polskim rządem ws. niezależności sądownictwa, sytuacja uległa pogorszeniu, co potwierdził TSUE i Europejski Trybunał Praw Człowieka. Zaznaczyła, że orzeczenie Trybunału podważa fundamenty Unii i jest bezpośrednim wyzwaniem dla jedności europejskiego porządku prawnego, bo po raz pierwszy w historii sąd państwa członkowskiego stwierdza, że unijne traktaty są niezgodne z krajową konstytucją. Dodała, że orzeczenie podważa ochronę niezawisłości sędziowskiej gwarantowaną przez art. 19

Traktatu. Przypomniała, że Komisja stoi na straży Traktatu i jej obowiązkiem jest ochrona praw obywateli UE, dlatego podejmie działania. Wymieniła trzy możliwe scenariusze. Pierwszym jest postępowanie w sprawie uchybienie zobowiązaniom państwa członkowskiego. Drugim jest mechanizm warunkowości. Podkreśliła, że polski rząd musi wyjaśnić, jak zamierza chronić europejskie pieniądze z Funduszu Odbudowy przed naruszeniami praworządności w kontekście orzeczenia Trybunału. Trzecim jest procedura przewidziana w art. 7, do której należy powrócić, gdyż zgodnie z nią polski Trybunał Konstytucyjny został uznany za nieprawomocny.

Premier Mateusz Morawiecki w swoim [wystąpieniu](#) skupił się na pięciu kwestiach. Po pierwsze na kryzysach, przed którymi stoi Unia, po na drugie standardach, które powinny być takie same dla wszystkich, po trzecie na podstawie prawnej działania organów władzy publicznej, po czwarte na wyroku polskiego Trybunału Konstytucyjnego, a po piąte na propozycji „pluralizmu konstytucyjnego”. W pierwszym temacie wymienił, nierówności społeczne, inflację, rosnące koszty utrzymania, rosnący dług publiczny, nielegalną imigrację, kryzys energetyczny i politykę klimatyczną. W tym kontekście poświęcił dużo uwagi agresywnej polityce Rosji. Zaznaczył, że integracja europejska jest polskim wyborem cywilizacyjnym, a Polska nigdzie się nie wybiera. Przyznał, że Polska zyskuje na integracji, ale daje ona też ogromne możliwości firmom niemieckim, francuskim czy holenderskim. W tym kontekście podkreślił przepływ dywidend z Europy Środkowej do Europy Zachodniej. Zaznaczył również przywiązanie Polski do podstawowych swobód jednolitego rynku, jednocześnie krytykując raje podatkowe, sankcjonowane przez bogatsze kraje Unii, argumentując ich sprzeczność z wartościami europejskimi. Mówił również o poparciu Polski i Europy Środkowej dla rozszerzenia Unii o Bałkany Zachodnie. Zwrócił uwagę na sytuację na wschodniej granicy UE, będącej celem zorganizowanego ataku. Wśród innych poruszonych wątków, znalazły się m.in. NordStream2, zaufanie do UE, oraz Europa podwójnych standardów. Morawiecki krytykował odmienne orzeczenia i decyzje instytucji unijnych wobec różnych krajów członkowskich zapadające w podobnych okolicznościach. Za niedopuszczalne uznał rozszerzanie kompetencji instytucji, działanie metodą faktów dokonanych i szantaż finansowy.

Co do relacji między państwami członkowskimi a Unią, zaznaczył, że Unia nie jest państwem, a 27 państw członkowskich określa zakres kompetencji przyznanych Unii. Podkreślił, że Unii nie przyznano wszystkich kompetencji, a wiele z nich pozostaje w gestii państw członkowskich. Powtórzył w kontekście orzeczenia Trybunału Konstytucyjnego, że ktoś musi się wypowiedzieć co do zgodności ewentualnych nowych kompetencji z konstytucjami. W tym kontekście wymienił artykuły 4 i 5 TFUE. Oceniał, że wyrok polskiego Trybunału Konstytucyjnego stał się przedmiotem nieporozumienia, które starał się wytłumaczyć w debacie z postami do PE. W tym kontekście zaprzeczył twierdzeniom o „polexicie”, cytując orzeczenie Trybunału. Reasumując, zaproponował zmiany instytucjonalne, polegające na stworzeniu Izby Trybunału Sprawiedliwości, składającej się z sędziów wskazywanych przez sądy konstytucyjne państw członkowskich.

Następnie zabrali głos przedstawiciele głównych grup politycznych.

Manfred WEBER, przewodniczący grupy Europejskiej Partii Ludowej, powiedział, że w debacie nie chodzi o Polskę, której sukces gospodarczy ostatnich 30 lat zapiera dech w piersiach, lecz o politykę i polski rząd. Zaznaczył, że chociaż Unia nie jest państwem, to wszyscy jej członkowie zobowiązali się do przestrzegania wspólnych reguł gry, które są ważniejsze od konstytucji poszczególnych państw, które mają jednak fundamentalne znaczenie. Dodał, że Niemcy po przyjęciu Traktatu z Maastricht musiały zmienić swoją Ustawę Zasadniczą, aby była zgodna z nową sytuacją prawną w Europie. Dodał, że Macedonia zdecydowała się zmienić nazwę państwa, aby mieć perspektywę członkostwa w Unii. Podkreślił, że Traktat z Lizbony został podpisany przez Polskę, a obecne orzeczenie Trybunału Konstytucyjnego, który nazwał atrapą, jest częścią zamachu na niezależność sądownictwa w kraju. Dziękował D. Tuskowi i Polakom za wyjście na ulice i demonstrowanie patriotyzmu, który nie ma nic wspólnego z nacjonalizmem. Dodał, że chociaż inicjowanie Polexitu nie musi być planem politycznym premiera, to raczej ma D. Tusk, mówiąc, że decyzja Trybunału, o ile nie zostanie zmieniona, oznacza, że Polska jest blisko wyjścia z Unii. Zakończył, mówiąc, że taka polityka osłabia Europę i pomaga tylko Putinowi.

Iratxe GARCÍA PÉREZ, przewodnicząca grupy socjalistów, rozpoczęła od stwierdzenia, że zwycięstwa wyborcze nie dają legitymacji do obalenia demokracji. Powiedziała, że wyrok tzw. Trybunału Konstytucyjnego wywołał bezprecedensowy kryzys, bo

kwestionuje prawa unijne obowiązujące wszystkie państwa członkowskie. Zaznaczyła, że chociaż premier deklaruje, że nie chce Polexitu, to nie chcąc przestrzegać reguł, sam stawia się przy drzwiach wyjściowych. Zarzuciła polskiej partii rządzącej, że nie rozumie, czym jest Unia, skoro konfrontuje suwerenność Polski z suwerennością Europy, dodając, że członkostwo jest dobrowolne i nikt żadnego państwa nie zmusza do bycia członkiem Unii. Oceniała, że problem nie leży w systemie prawnym Unii, ale braku szacunku polskiego rządu dla zasad demokracji i praworządności. Zaznaczyła, że po niedawnym pobycie w Polsce wie, że Polska to więcej niż PiS, a jej obywatele ufają, że Unia się o nich upomni.

Malik AZMANI, w imieniu grupy Renew, przestrzegał przed podziałami w Unii, zwracając uwagę, że w bolesnej historii Europy to właśnie Polska najbardziej cierpiała z powodu podziałów. Wypowiedź premiera odczytał jako zapowiedź destabilizacji Unii, a jego działania nazwał chytrym sposobem na wyprowadzenie Polski z Unii. Powiedział, że państwa członkowskie mają prawo domagać się zmian w porządku prawnym Unii, ale droga do tego wiedzie przez propozycje, dyskusje i kompromisy. Wezwał Komisję do odrzucenia polskiego KPO i uruchomienia mechanizmu warunkowości praworządności. Zakończył, cytując wypowiedź Wandy Traczyk-Stawskiej o tym, że Polska zawsze była w Europie i nikt jej z niej nie wyrzuci.

Ska KELLER, współprzewodnicząca grupy Zielonych, powiedziała, że premier prowadzi Polskę niebezpieczną ścieżką, która stawia pod znakiem zapytania jej zasłużone miejsce w sercu Unii. Podkreśliła, że ostatni wyrok Trybunału, którego sędziowie zostali wybrani przez rząd, jest atakiem na samo istnienie UE kwestionującym jej podstawowe filary. Wezwała Komisję do zdecydowanych działań wobec państwa jawnie kwestionującego podstawy Unii.

Nicolas BAY, w imieniu grupy Tożsamość i Demokracja, powiedział, że gdy był w 2018 r. w Polsce w ramach misji mającej zbadać reformę polskiego wymiaru sprawiedliwości, nie dostrzegł systemowego ataku na rządy prawa. Powiedział, że wyroku podobne do wydanego ostatnio przez polski Trybunał Konstytucyjny zapadały w Niemczech, we Włoszech, w Hiszpanii, w Rumunii, a nawet we Francji, a instytucje unijne są zaniepokojone sytuacją zawsze w tych samych krajach. Oceniał, że polski trybunał przywrócił Unii właściwe proporcje, przypominając, że posiada ona tylko te uprawnienia, które jej przekazały państwa członkowskie. Zarzucił Komisji i grupie EPL

prześladowanie Polski i innych suwerennych państw, które mają konserwatywne rządy, czego wyrazem jest wstrzymanie polskiego planu naprawy gospodarczej.

Ryszard LEGUTKO, współprzewodniczący grupy EKR, powiedział, że Parlamentem Europejskim rządzi lewicowa koalicja, która nie ma zrozumienia dla odmiennych poglądów, a grupa EPL i D. Tusk idą w jej ślady. Zarzucił Parlamentowi i Komisji prowadzenie zimnej wojny przeciwko konserwatywnym rządóm, łamanie podstawowych zasad traktatów i tworzenie doraźnych przepisów. Za przykład takiej polityki uznał ramy praworządności, mechanizm warunkowości, a ostatnio prymat prawa UE, których nie ma w traktatach. Podkreślił, że nikt nie kwestionuje twierdzenia, że prawo europejskie jest ważniejsze od prawa krajowego w obszarach, w których UE ma wyłączne kompetencje, ale nie oznacza to, że jest ono ważniejsze od prawa krajowego w dziedzinach, w których UE nie ma żadnych kompetencji. Zastanawiał się, czy instytucje europejskie chcą arbitralnie decydować, które obszary należą do ich kompetencji, co uznał za niebezpieczną tendencję dającą UE wszechwładzę, której nie ma i na którą nie zasługuje. Dodał, że UE nie jest w stanie powstrzymać się i przestrzegać ograniczeń narzuconych przez zasady przyznania, pomocniczości i proporcjonalności. Zakończył, mówiąc, że boi się europejskiego bezprawia, tyranii większości i lekkomyślnego stosowania traktatów.

Martin SCHIRDEWAN, współprzewodniczący grupy Lewica, zarzucił Komisji, że dialog, który prowadziła z polskim rządem, był bezproduktywny. Co więcej, konflikt tylko się zaostrzył. Wezwał Komisję do zakończenia polityki ustępstw wobec autorytarnej prawicy i bezzwłocznego zastosowania mechanizmu praworządności. Zarzucił premierowi wprowadzanie opinii publicznej w błąd co do reformy sądownictwa, którą nazwał próbą jego upolitycznienia, co stawia pod znakiem zapytania polską praworządność i demokrację. Reformy polskiego rządu nazwał autorytarną transformacją.

W dalszej debacie wzięło udział 89 posłów do PE, w tym 13 z Polski. Większość posłów domagała się od Komisji podjęcia szybkich działań pod kątem zapewnienia prymatu prawa europejskiego nad polskim prawem krajowym, zwłaszcza poprzez warunkowość funduszy unijnych.

Roberta METSOLA, pierwsza wiceprzewodnicząca Parlamentu, współautorka [projektu](#) rezolucji popieranego przez pięć grup (EPL, socjalistów, liberałów, Zielonych oraz

Lewicę), powiedziała, że Polska jest klejnotem w koronie Unii, a jej pokolenie postrzegało Polskę jako ucieleśnienie moralnego przywództwa w walce z autorytaryzmem i odwagi w obliczu dziesięcioleci totalitaryzmu. Podkreśliła, że nadrzędność prawa unijnego jest fundamentem Unii, a orzeczenia Trybunału nie da się porównać do jakichkolwiek orzeczeń sądów innych państw członkowskich. Oceniała, że polskie sądownictwo jest specjalnie osłabiane, a celem polityki rządu jest odsunięcie Polski od Europy.

Andrzej HALICKI powiedział, że język agresji nie jest dowodem siły, a w Parlamencie wszyscy wiedzą, że polski rząd ma minimalną większość w Sejmie i jest w mniejszości w Senacie. W odpowiedzi na wystąpienie premiera cytował podręcznik do prawa europejskiego autorstwa Morawieckiego, w którym przyszły premier pisał, że „polskie sądy powinny w razie kolizji norm wspólnotowych i krajowych dawać pierwszeństwo stosowania tym pierwszym, europejskim normom”, co ocenił za oczywiste w kontekście art. 91 pkt 2 Konstytucji. Pytał o rozwiązanie Izby Dyscyplinarnej i los sędziów pozbawionych pracy, niektórych od ponad 600 dni.

Sylwia SPUREK powiedziała, że rząd pobił rekord Guinnessa, jeśli chodzi o zajmowanie się państwem członkowskim przez Parlament. Wypominała, że rząd powinien wykorzystać swoją energię do współpracy z Unią, aby zagwarantować polskim kobietom na wsi dostęp do ginekologa, a niepełnosprawnym niezależne funkcjonowanie. Chciała, żeby Polskę kojarzono z demokracją i prawami człowieka, a nie łamaniem prawa, podziałami i nienawiścią.

Radosław SIKORSKI powiedział, że sednem sprawy nie są relacje między sądami konstytucyjnymi a instytucjami Unii, ale łamanie niezależności sądownictwa w Polsce. Dodał, że to, co robi rząd, nie mieści się w definicji sporu konstytucyjnego, bo jest niezgodne zarówno z polską konstytucją, traktatami, jak i z podstawami cywilizacji łańskiejskiej. Pytał, czy rząd wypełni orzeczenia TSUE dot. likwidacji Izby Dyscyplinarnej i przywrócenia sędziów.

Marek BELKA powiedział, że się wstydzi za działania rządu, dodając, że to raczej minister Ziobro jest odpowiedzialny za politykę unijną w polskiego rządu. Komentował niedawne wystąpienie premiera w Sejmie, krytykując dzielenie obywateli na różne sorty, wynoszenie unijnych flag z urzędów, bicie kobiet i młodzieży na demonstracjach i wreszcie bojówki narodowców zagłuszających proeuropejskie wystąpienia

Powstańców Warszawskich. Podsumowując, stwierdził, że dziś Polska stoi na rozdrożu historii Unii.

Włodzimierz CIMOSZEWICZ powiedział, że niewiele pozostało z demokratycznego i praworządnego modelu państwa, którym Polska była przez 25 lat. Jego zdaniem słowa o dialogu i kompromisie nie są prawdziwe wobec niedawnej zapowiedzi kolejnej reformy sądownictwa.

Patryk JAKI mówił, że szereg niemieckich, francuskich, hiszpańskich, a nawet rumuńskich orzeczeń stawiało konstytucję ponad prawem unijnym. Zarzucił, że atakuje się Polskę za niezależność, powołując się na Jean-Jacquesa Rousseau, który apelował, aby nie iść ślepo za Europą.

Robert BIEDROŃ powiedział m.in., że premier nie wykorzystał szansy na zrehabilitowanie się w Parlamencie Europejskim, atakując Unię. Krytykował retorykę, która pozwala na nazywanie flagi Unii „szmatą”, samej Unii „wymagowaną wspólnotą”, a Instytucji europejskich „brukselskim okupantem”. Ubolewał, że do Strasburga zamiast premiera nie przybył Jarosław Kaczyński.

Magdalena ADAMOWICZ cytowała premierowi aforyzm M. Samozwaniec dot. kłamstw i królików, tłumacząc, że prawo unijne nie jest sprzeczne z konstytucją, a sądy konstytucyjne innych państw nie orzekały jak partyjny Trybunał Konstytucyjny. Wymieniła też oświadczenie 26 byłych sędziów Trybunału Konstytucyjnego w stanie spoczynku.

Bogusław LIBERADZKI przestrzegł, że odrzucanie zasad Unii Europejskiej oznacza skierowanie się ku jej drzwiom wyjściowym, a jednocześnie wzmacnia wrogów Unii. Zaznaczył, że rządy przemijają i powinny mieć na uwadze, jakie będzie ich dziedzictwo. Elżbieta ŁUKACIJEWSKA podkreśliła, że nie ma sprzeczności między polską konstytucją a traktatami, a jedyny problem polega na łamaniu Konstytucji RP i traktatów przez rząd. Zaznaczyła, że niezawisłość sądów jest w interesie każdego uczciwego Polaka, a ręczne sterowanie wymiarem sprawiedliwości i niszczenie niezależnych sędziów podyktowana jest chęcią przykrywania kłamstw rządzących.

Łukasz KOHUT zarzucił premierowi, że podczas debaty mówił tylko do swoich wyborców, dehumanizując współobywateli, czyniąc z Polski pośmiewisko na arenie międzynarodowej. Deprecjonował premiera, nazywając go „Pinokiem z w rękach

pryncypała z Nowogrodzkiej”, a obecne rozwiązania ustrojowe nazwał „patodemokracją” i „dyktaturą ciemniaków”.

Jarosław KALINOWSKI podkreślił, że polscy przedsiębiorcy, służba zdrowia i samorządy czekają na środki z Funduszu Odbudowy, które są blokowane przez grę polskiego rządu, który chce wybierać z Unii, co mu się podoba bez zmiany Traktatów. Podkreślił, że wbrew twierdzeniom premiera żaden krajowy trybunał konstytucyjny nie kwestionował Traktatu o Unii Europejskiej ani traktatu akcesyjnego.

Janusz LEWANDOWSKI uznał wystąpienie premiera za „godziny wstydu”, a jego samego za wykonawcę woli wicepremiera Kaczyńskiego, który uważa, że myli się cała demokratyczna Europa, a tylko w Polsce wszystko jest w porządku.

Bartosz ARŁUKOWICZ powiedział, że Polacy nie pozwolą na okradanie ich z marzeń, a swoich dzieci z przyszłości. Zarzucił partii rządzącej, że ku uciesze Putina, walczy z sądami, aby być bezkarną.

W podsumowaniu zabrali głos premier Morawiecki, przedstawiciele Rady i Komisji oraz reprezentanci grup politycznych.

Premier Mateusz MORAWIECKI podkreślił, że praworządność jest równie ważna dla Warszawy jak dla wszystkich innych stolic. Dodał, że staje się ona jednak pretekstem do żądania od państw członkowskich rzeczy, których nie ma w traktatach, co uznał za nie do zaakceptowania. Komentując zarzuty o wyroki sądowe wydawane na polityczne życzenie, odpowiedział, że za rządów Tuska był przypadek, że sędzia sądu okręgowego po odebraniu telefonu był skłonny napisać wyrok na życzenie. Podkreślił, że Trybunał Konstytucyjny nie stwierdził nigdy całkowitej niezgodności Traktatów z konstytucją. Dodał, że Polska w pełni ich przestrzega, przy czym Trybunał orzekł, że niezgodna z konstytucją jest tylko bardzo konkretna interpretacja niektórych przepisów traktatu, będąca skutkiem ostatniego orzecznictwa TSUE. Powoduje ona, że mogą być dwie kategorie sędziów i miliony nieważnych wyroków. Zarzucił polskim posłom, że wstydzą się za Polskę i mają kompleksy związane z rządami PiS. Komentując wypowiedź Webera dot. Putina, zarzucił niemieckim przedstawicielom grupy EPL interesy z rosyjskim prezydentem w kontekście rurociągu NordStream2, który porównał do paktu Ribbentrop-Mołotow. Oceniał, że budowa rurociągu doprowadziła do wysokich cen gazu. Zarzuty o próby wyprowadzenia Polski z UE uznał za nieprawdziwe, podkreślając, że połowa z 88% zwolenników UE w Polsce to wyborcy

jego partii. Odnosząc się do kwestii Izby Dyscyplinarnej SN, zapowiedział jej likwidację jako niespełniającej oczekiwań wobec naruszania odpowiedzialności zawodowej przez sędziów. Zakończył, przypominając rocznicę zamordowania ks. Popiełuszki, dodając, że niektórzy jego krytycy zabierający głos w debacie siedzieli w latach 80. po innej stronie niż on sam, który był członkiem „Solidarności Walczącej”.

Ursula von der LEYEN uznała komentarze dot. NordStream2 za próbę odwracania uwagi od debaty na temat rządów prawa i nadrzędności prawa europejskiego. Powtórzyła, że kwestionowanie przez Trybunał Traktatu nigdy wcześniej się nie zdarzyło i uderza w samo serce praworządności. Odnosnie do Funduszu Odbudowy podkreśliła, że inwestycje są powiązane z reformami, które muszą być zgodne z zaleceniami dla poszczególnych krajów w ramach semestru europejskiego. W przypadku Polski od wielu lat zalecenia dotyczą przywrócenia niezależności sądownictwa i obejmują likwidację Izby Dyscyplinarnej, systemu dyscyplinarnego dla sędziów, oraz przywrócenie do pracy sędziów, którzy zostali bezprawnie zwolnieni. Wykonanie tych zaleceń uznała za warunek wstępny.

W dalszej części podsumowania zabrali głos przedstawiciele grup politycznych w kolejności od najmniejszej do największej.

Martin SCHIRDEWAN z Lewicy uznał, że debata pokazała powszechny kryzys praworządności i demokracji w państwach członkowskich i „antykulturę” antydemokratycznego myślenia, zauważalną również w Parlamencie. Za jej przejaw uznał odwracanie uwagi od sedna omawianych spraw w celu podważenia reguł działania demokracji i praworządności.

Beata SZYDŁO, w imieniu grupy EKR, powiedziała, że Polski nikt z Unii nie wypchnie, a Polska będzie w Unii, bo taka jest wola Polaków. Apelowała o niepowielanie nieprawdziwych tez. Nawiązała do swojego wystąpienia w Parlamencie, gdy pełniła funkcję premiera, dodając, że jest dumna z bycia Polką i Europejką, a minione pokolenia przelały wiele krwi, aby Polska znalazła się we wspólnocie, kierującej się zasadami ojców założycieli. Podkreśliła, że w ostatnich latach Polska bardzo zmieniała się na lepsze, podczas gdy Parlament wciąż zajmuje się polskim wymiarem sprawiedliwości, co nie leży w jego kompetencjach. Na koniec powiedziała, że jest jej wstyd za polskich eurodeputowanych atakujących Polskę, którzy albo wywodzą się z układów socjalistycznych albo wyprzedawali cały narodowy majątek.

Paolo BORCHIA, w imieniu grupy Tożsamość i Demokracja, bronił wyroku Trybunału Konstytucyjnego i krytykował zajmowanie się tą kwestią przez Parlament. Przyczytał treść [listu](#) premiera do europejskich przywódców, dodając, że nie po raz pierwszy krajowe sądy kwestionują nadrzędność prawa wspólnotowego. Jako przykłady podał wyrok niemieckiego trybunału ws. zakupu papierów wartościowych przez Europejski Bank Centralny i sprawę Taricco we Włoszech.

Ska KELLER, współprzewodnicząca grupy Zielonych, powiedziała, że premier nie zaprezentował się podczas debaty jako przywódca jednego z najważniejszych państw członkowskich Unii Europejskiej, lecz lider małej partii politycznej. Zarzuciła mu, że nie pokazał pomysłów na rozwiązanie aktualnych problemów. Wyraziła solidarność z postami polskiej opozycji.

Malik AZMANI, w imieniu grupy Renew, nazwał wystąpienie premiera szantażem, wobec którego Komisja powinna odrzucić KPO Prawa i Sprawiedliwości i uruchomić mechanizm praworządności.

Iratxe GARCÍA PÉREZ, przewodnicząca grupy socjalistów zarzuciła premierowi, że przyprowadza na salę urzędników, którzy oklaskują jego przemówienia, co świadczy o braku szacunku dla Parlamentu. Powiedziała, że patriotą nie jest ktoś, kto stawia swój kraj na skraju przepaści, jak to czyni polski rząd, lecz ten, kto broni swojego kraju, aby pozostał on częścią projektu europejskiego.

Andrzej HALICKI podsumowujący debatę w imieniu grupy EPL za jedyną konkretną odpowiedź premiera uznał zapowiedź likwidacji Izby Dyscyplinarnej. Zarzucił premierowi powielanie kłamstw, w tym dotyczącego pisania wyroków na życzenie, dodając, że wspomniany sędzia nigdy nie pisał orzeczenia, a został przeniesiony do innego sądu za ustalanie terminu rozprawy na telefon. W tym kontekście pytał, czy orzeczenia Trybunału powstają na spotkaniach towarzyskich, o których mówi J. Kaczyński. Komentując odniesienia do lat osiemdziesiątych, podkreślił rolę prokuratora Piotrowicza.

[Rezolucja](#) podsumowująca debatę została poparta przez 502 głosujących z grup EPL, socjalistów, liberalnej Renew, Zielonych oraz Lewicy. Przeciwno było 153 głosujących głównie z grup EKR oraz Tożsamość i Demokracja, a 16 głosujących wstrzymało się od głosu (szczegóły w punkcie 107 [protokołu](#)). Wcześniej złożono dwie konkurencyjne

propozycje rezolucji, [pierwsza](#) autorstwa grupy Tożsamość i Demokracja, a [druga](#) autorstwa grupy EKR.

ABORCJA W POLSCE

W dniu 22 października odbyła się debata pt. „Pierwsza rocznica faktycznego zakazu aborcji w Polsce” z udziałem przedstawicieli Rady i Komisji. W jej trakcie komisarz ds. równości Helena DALLI powiedziała, że kwestie aborcji należą do kompetencji państw członkowskich, które muszą przestrzegać praw podstawowych wiążących je na mocy konstytucji i zobowiązań wynikających z prawa międzynarodowego. Dodała, że Europejski Trybunał Praw Człowieka uznał brak dostępu do aborcji za naruszenie prawa do życia rodzinnego i prywatnego, a wszystkie kobiety w całej UE powinny mieć równy dostęp do opieki zdrowotnej. Mówiła również o aborcji w Polsce, a zwłaszcza o podziemiu aborcyjnym i wyjazdach za granicę w celu przeprowadzenia aborcji.

Przedstawiciele grup politycznych wyrażali frustrację z powodu kolejnej debaty na temat aborcji w Polsce, choć z różnych powodów. Posłowie z grupy socjalistów, liberałów, Zielonych i Lewicy zwracali uwagę na związek stanu praworządności w Polsce ze stanem praw kobiet.

Elżbieta ŁUKACIJEWSKA w imieniu grupy EPL powiedziała, że ze strony Parlamentu potrzebny jest pewien sygnał w sprawie aborcji w Polsce. Zazaczyła, że zakaz wprowadzony wyrokiem Trybunału Konstytucyjnego nie ograniczył liczby aborcji, a polski rząd siłą próbuje zmusić kobiety do heroizmu. Dodała, że Polska staje się krajem nieprzyjaznym dla matek, a ciąża obarczona jest ryzykiem i strachem. Mówiła również o ograniczeniu programów in vitro, badań prenatalnych i edukacji seksualnej oraz niewystarczającej pomocy dla rodzin wychowujących niepełnosprawne dzieci.

Predrag MATIĆ występujący w imieniu grupy socjalistów krytykował Komisję Europejską za pasywność w sprawie zakazu aborcji w Polsce, zarzucając jej, że chowa się za argumentami o kompetencjach narodowych i ucieka od odpowiedzialności. Mówił również o spotkaniu z polskimi aktywistami i uczestnikami demonstracji przeciwko orzeczeniu Trybunału ws. aborcji.

Karen MELCHIOR w imieniu grupy Renew mówiła, że wspólnym punktem debaty z premierem Morawieckim i debaty o aborcji jest Trybunał Konstytucyjny, którego status jest kwestionowany. Dodała, że prawa kobiet są niczym kanarki

w kopalniach, pierwszym sygnałem ostrzegawczym, że demokracja jest w niebezpieczeństwie.

Sylwia SPUREK w imieniu grupy Zielonych powiedziała, że aborcja jest prawem człowieka i świadczeniem medycznym i bez niej nie ma w Unii równości. Zarzuciła Komisji, że od czasu wydania wyroku przez Trybunał nie szukała rozwiązań.

Nicolaus FEST w imieniu grupy Tożsamość i Demokracja powiedział, że lepszymi tematami do debaty byłyby rocznice zamachów na Bataclan w Paryżu, w Berlinie albo napastowania kobiet w Kolonii w Sylwestra 2015 r.

Jadwiga WIŚNIEWSKA w imieniu grupy EKR powiedziała, że aborcja nie jest OK i jest źródłem cierpień. W odpowiedzi na uwagi komisarz Dalli o aborcji w Polsce pytała, jak jest z aborcją na Malcie, dociekając, dlaczego Parlament Europejski nie debatuje na temat maltańskiego prawa aborcyjnego, które jest najbardziej restrykcyjnym w Europie. Zarzuciła promotorom debaty hipokryzję.

Malin BJÖRK w imieniu Grupy Lewicy mówiła, że w przypadku Polski prawa kobiet mają bezpośredni związek ze stanem praworządności.

Debata zostanie podsumowana rezolucją, która zostanie przyjęta na pierwszej sesji Parlamentu w dniach 10-11 listopada (minisesja w Brukseli).

RADA EUROPEJSKA 21 I 22 PAŹDZIERNIKA

W środę 20 października posłowie debatowali nt. październikowej Rady Europejskiej z przewodniczącą Komisji oraz przedstawicielem słoweńskiej prezydencji.

Anže LOGAR urzędujący przewodniczący Rady rozpoczął od przedstawienia [programu](#) szczytu, w którym oprócz cen energii i Covid-19 w UE (w tym pakietu legislacyjnego dot. Unii zdrowia) znajduje się m.in. handel, cyfryzacja oraz migracja. Minister dodał, że omówiona zostanie również kwestia ewentualnych sankcji wobec Białorusi, która wykorzystuje migrantów jako „broni” przeciwko UE. Za najpilniejszą kwestię uznał ceny energii, dodając, że przywódcy omówią możliwe działania na szczeblu unijnym i krajowym z uwzględnieniem ostatniego [komunikatu](#) Komisji.

U. von der LEYEN, przewodnicząca Komisji, skupiła się na kwestiach cen energii. Podkreśliła trzy kwestie: cykliczność cen gazu, dużą obniżkę cen OZE w ciągu 10 lat oraz uzależnienie Unii od importu gazu i ropy. Dodała, że energia wiatrowa jest

wytwarzana w Unii, podczas gdy 90% gazu i 97% ropy pochodzi z importu. Ponadto energia wiatrowa jest obecnie tańsza o połowę niż dekadę temu, a ceny surowców kopalnych ulegają znacznym wahaniom.

Mówiąc o przyczynach gwałtownych wzrostów cen energii, zwróciła uwagę na zwiększenie zapotrzebowania na energię po pandemii, długą i mroźną zimę 2020/21 oraz gorące lato. Podkreśliła, że zjawisko ma wymiar globalny, a ceny w Azji są jeszcze wyższe niż w Europie. Zwróciła jednak uwagę na specyfikę europejską, podkreślając, że chociaż Gazprom dotrzymał kontraktów długoterminowych, to nie zareagował na wyższy popyt tak, jak w poprzednich latach. Zaznaczyła, że odpowiedzią Unii powinna być dywersyfikacja dostawców oraz docelowe przejście na czystą energię. Gaz natomiast powinien być jedynie paliwem przejściowym. Co do działań krótkoterminowych wskazała na ulgi dla przedsiębiorstw i rodzin poprzez pomoc państwa oraz cięcia opłat i podatków. Argumentowała, że tylko jedna trzecia hurtowej ceny energii jest ustalana przez rynek, kolejną jedną trzecią pochłaniają koszty infrastruktury, a reszta to podatki i inne opłaty. Dodała, że w niektórych państwach członkowskich aż 50% ceny energii elektrycznej stanowią podatki i opłaty.

Odnośnie do perspektywy średnio- i długoterminowej wskazała pięć kluczowych obszarów działania Komisji. Po pierwsze, aby położyć kres spekulacji na rynkach energii, Komisja chce wzmocnić nadzór nad rynkami gazu i węgla. W tym celu zwróciła się do Europejskiego Urzędu Nadzoru Giełd i Papierów Wartościowych o kontrolę handlu emisjami. Po drugie, zwróciła się do Agencji ds. Współpracy Organów Regulacji Energetyki (ACER) o ocenę i zalecenia funkcjonowania rynku energii elektrycznej. Po trzecie, Komisja nawiąże kontakt z zagranicznymi dostawcami gazu, a na początku 2022 r. przedstawi strategię międzynarodowego dialogu energetycznego. Czwartą kwestią jest ocena możliwości wspólnego magazynowania gazu na poziomie unijnym. Ostatnią kwestią jest zwiększenie tempa inwestycji w energię odnawialną, co oznacza również przyspieszenie wydawania pozwoleń na turbiny wiatrowe. Dodała, że w 22 zatwierdzonych już KPO na inwestycje w energię odnawialną, od ekologicznego wodoru po morską energię wiatrową, przeznaczono 36 mld euro.

Przedstawiciele grup politycznych skoncentrowali się na cenach energii, formułując pod adresem unijnych przywódców oczekiwania pilnych działań. Często poruszanym tematem była praworządność w Polsce.

Esther de LANGE w kontekście debaty z premierem Morawieckim za najważniejsze dla grupy EPL uznała, aby Rada wypełniła art. 15 Traktatu mówiący, że organ ten „nadaje Unii impulsy niezbędne do jej rozwoju i określa ogólne kierunki i priorytety polityczne.” Podkreślała, że cała konstrukcja europejska będzie zagrożona, jeśli pozwoli się na to, żeby wspólne zasady przestały obowiązywać w jednym z państw członkowskich. Odnośnie do cen energii, które uznała za zagrożenie dla Zielonego Ładu, powiedziała, że Rada powinna skupić się na konkretnej pomocy dla obywateli zagrożonych ubóstwem energetycznym. Poparła plany przyspieszenia procedur wydawania pozwoleń na budowę turbin wiatrowych.

Iratxe GARCÍA PÉREZ wśród priorytetów grupy socjalistów uznała stan praworządności, apelując do Rady o postęp w tej sprawie, oraz ceny energii. Za niewystarczające uznała propozycje Komisji, wskazując, że miliony obywateli będą skazane na wybór między kupnem jedzenia a ogrzewaniem mieszkania. Apelowwała o reformę hurtowego rynku energii elektrycznej, walkę ze spekulacją na rynkach uprawnień do emisji CO₂, a przede wszystkim wspólne unijne zakupy gazu ziemnego. Mówiąc o migracji, zwróciła uwagę na plany budowy murów w kilku państwach członkowskich, co stoi w sprzeczności z projektem europejskim.

Stéphane SÉJOURNÉ, nowy przewodniczący grupy Renew, za priorytet dla Rady uznał ceny energii oraz niedobór surowców wymuszający zamykanie fabryk. Krytykował politykę władz Polski, Węgier oraz Słowenii, apelując do Rady o zdecydowane działania w obronie wartości i instytucji europejskich. Domagał się również zdecydowanej reakcji Rady na kwestionowanie przez Wielką Brytanię podpisanych umów.

Ska KELLER apelowała do Rady o reakcję na działania rządu słoweńskiego oraz o dokonanie postępu w procedurze z art. 7 wobec Polski. Oczekiwała również reakcji na push-backi emigrantów na zewnętrznych granicach Unii i zmniejszenia zależności od autokratów w kwestiach energii.

Marco ZANNI zwracał uwagę, że Michel Barnier mówiący kampanii prezydenckiej o wyższości prawa francuskiego nad europejskim zostałby potraktowany inaczej niż

premier Morawiecki. Za priorytety grupy Tożsamość i Demokracja uznał ożywienie gospodarcze i refleksję nad trwałością modelu społeczno-gospodarczego, który Unia realizowała do tej pory, czyli uzależnienie od eksportu. Kwestionował też racjonalność Zielonego Ładu.

Raffaele FITTO krytykował nadmierne skupianie się nad sprawami Polski. Za priorytety grupy EKR uznał ożywienie gospodarcze, zahamowanie wzrostu cen gazu i energii oraz transformację ekologiczną. W tym kontekście odniósł się do poruszonej przez von der LEYEN kwestii skrócenia czasu wydawania pozwoleń na budowę infrastruktury OZE. Dodał, że Parlament powinien zająć się sprawą rurociągu NordStream2 i zewnętrznych dostaw energii i gazu. Mówił również o migracji wykorzystywanej przed dyktatorów do wywierania presji na Unię.

Manon AUBRY z grupy Lewica powiedziała, że Rada powinna zająć się atakami skrajnej prawicy na demokrację. Dodała, że to, co dzieje się w Polsce, jest wynikiem starannie zaplanowanej operacji mającej na celu zniszczenie demokracji i państwa prawa. Podporządkowanie sędziów ma na celu przejęcie przez rząd całej władzy, aby mieć wolną rękę w prześladowaniu osób LGBTI, nakładaniu kagańca na opozycję i uniemożliwianiu kobietom dokonywania aborcji. Oceniała, że podczas debaty z premierem Morawieckim von der LEYEN wpadła w pułapkę, domagając się bezwarunkowego prymatu prawa europejskiego. Mówiła również o unikaniu opodatkowania w kontekście skandalu Pandora Papers, krytykując plany wprowadzenia międzynarodowej stawki podatku od osób prawnych w wysokości jedynie 15%.

W trakcie dalszej debaty zabrało głos czworo polskich posłów.

Beata SZYDŁO zarzucała powielanie kłamstw na temat sytuacji w Polsce, apelując o zakończenie debat na ten temat. Za priorytet dla Rady uznała kryzys energetyczny i wysokie koszty cen energii. Obarczyła Parlament odpowiedzialnością za NordStream2 i działania Gazpromu. Anna FOTYGA apelowała o zmniejszenie zależności energetycznej od Rosji, zamiast ustępstw. Podkreśliła znaczenie szczytu Partnerstwa Wschodniego. Robert BIEDROŃ skupił się na sytuacji na Białorusi, przypominając niedawną rezolucję Parlamentu wzywającą Radę do wdrożenia kolejnego pakietu sankcji. Anna ZALEWSKA chciała, aby Rada przede wszystkim przyznała, że Polska właściwie chroni granicę europejską, a poza tym, żeby zdecydowała się na rewizję

systemu handlu emisjami i pakietu „Gotowi na 55”. Chciała również zablokowania NordStream2, który jej zdaniem jest wspierany przez grupy EPL i socjalistów.

W dalszej debacie szereg postów odnosiło się do debaty nt. Polski. Luis GARICANO krytykował von der LEYEN za propozycję zatwierdzenia polskiego KPO w zamian za spełnienie szeregu warunków. Dodał, że polski KPO nie może zostać zatwierdzony, dopóki Polska nie uzna nadrzędności prawa unijnego. Agnes JONGERIUS powiedziała, że szczyt jest zdominowany orzeczeniem polskiego Trybunału. Powiedziała, że Kaczyńskiego trzeba uderzyć tam, gdzie ich go najbardziej zaboli, apelując o wstrzymanie wypłaty funduszy europejskich, przy dalszym wsparciu organizacji praw człowieka w Polsce. Heléne FRITZON oceniła, że polskie władze nie szanują współpracy europejskiej i apelowała do Rady o zajęcie się obroną wartości europejskich we wszystkich państwach członkowskich. Hilde VAUTMANS ubolewała, że w porządku obrad Rady nie znalazł się najważniejszy punkt, za jaki uznała sytuację w Polsce. Zarzuciła Morawieckiemu niechęć do dialogu i upolitycznienie Trybunału używanego w walce z TSUE. Apelowała do Rady o kontynuowanie procedury z art. 7. Dodała, że Europa nie jest bankomatem, z którego można po prostu wziąć pieniądze, ale którego wartości się nie akceptuje. Joachim KUHS mówił o setkach mejli, jakie otrzymał z Polski, w których obywatele popierali polski rząd. Domagał się, aby Unia nie przekraczała swoich kompetencji. Oceniał, że instytucje unijne chcą wypchnąć Polskę z Unii.

Odpowiadając na pytania postów, Maroš ŠEFČOVIČ, wiceprzewodniczący Komisji, przypomniał stanowisko Komisji ws. stanu praworządności w Polsce, dodając, że von der LEYEN powtórzy je podczas obrad Rady. Co do migracji, zapowiedział, że w przyszłym pakiecie dotyczącym Schengen Komisja położy szczególny nacisk na zjawisko instrumentalizacji migrantów. W kontekście rosnących cen energii zapewnił, że Komisja chce zapobiegać ubóstwu energetycznemu i zaleca działania na rzecz natychmiastowej pomocy najbardziej narażonym rodzinom i przedsiębiorstwom. Powtórzył uwagi von der LEYEN o pomocy państwa, ukierunkowanym wsparciu dla konsumentów, dodając, że państwa mogą wykorzystać nadzwyczajne zyski z systemu ETS, które wyniosły o ponad 10 miliardów euro więcej niż w zeszłym roku. Zadeklarował pomoc państwom członkowskimi w obniżaniu podatków za energię, dodając, że już 20 państw prowadzi działania w tym zakresie.

ZAWRACANIE MIGRANTÓW NA GRANICACH ZEWNĘTRZNYCH UE

W dniu 20 października posłowie debatowali nt. zawracania migrantów, czyli tzw. pushbacków z komisarz ds. wewnętrznych i przedstawicielem Rady.

Anže LOGAR, urzędujący przewodniczący Rady, powiedział, że kodeks graniczny Schengen musi być stosowany zgodnie z przepisami dotyczącym praw człowieka, a zwłaszcza z prawem dostępu do ochrony międzynarodowej i zasadą *non-refoulement*. Dodał, że prezydencja i instytucje unijne poważnie traktują doniesienia o domniemanych przypadkach zawracania migrantów i złego traktowania na granicach zewnętrznych, a państwa, w których to rzekomo miało miejsce, podejmują działania naprawcze. Minister mówił również o sytuacji na wschodniej granicy Unii w kontekście hybrydowego ataku białoruskiego reżimu i zorganizowanego tranzytu migrantów przez Białoruś na Litwę, Łotwę i do Polski. Dodał, że liczba nielegalnych imigrantów przybywających na Litwę w 2021 roku jest ponad 50 razy wyższa niż w roku ubiegłym.

Podkreślił, że wobec instrumentalizacji przerzutu imigrantów do celów politycznych Unia potrzebuje szybkiego rozwiązania na szczeblu UE. Ze strony prezydencji zwrócił uwagę na potrzebę szybkiego przyjęcia wniosku ws. europejskiej bazy danych na temat azylu (EURODAC), która pozwoli na kontrolę wtórnego przemieszczania się migrantów po Unii.

Ylva JOHANSSON, komisarz ds. wewnętrznych, nawiązała do raportów organizacji *Lighthouse Reports (LR)* i doniesień UMHCR nt. brutalnego zawracania migrantów przez Grecję, Chorwację oraz Rumunię, zwracając uwagę, że ochrona granic Unii musi się odbywać z poszanowaniem praw podstawowych. Dodała, że sprawę doniesień *LR* poruszyła na posiedzeniu Rady ds. Wymiaru Sprawiedliwości i Spraw Wewnętrznych w dniu 7 października oraz podczas rozmów z greckim i chorwackim ministrami. Dodała, że Chorwacja i Rumunia przeprowadzą dochodzenia dyscyplinarne wobec zaangażowanych w proceder i tego samego oczekuje się wobec Grecji. Mając na uwadze zarzuty dotyczące nadużywania funduszy unijnych, zapewniła, że będzie je wyjaśniać z władzami Chorwacji, Grecji i Rumunii oraz zwróci się również do OLAF. Dodała, że Komisja proponuje ustanowienie niezależnego mechanizmu

monitorowania na granicy w ramach nowej procedury kontroli bezpieczeństwa, która powinna być jak najszybciej przyjęta przez państwa członkowskie jako część Paktu.

Zaznaczyła, że zawracanie migrantów na granicę nie powinno być nigdy zalegalizowane. Przedstawiła sytuację na granicy Białorusią i jej kontekst, podkreślając, że siedem ofiar śmiertelnych jest nie do zaakceptowania. Dodała, że chociaż po drugiej stronie granicy mamy do czynienia z agresywnym, brutalnym reżimem narażającym migrantów na niebezpieczeństwo, to priorytetem Unii musi być ratowanie życia. Zaznaczyła, że po unijnej stronie granicy najważniejsza jest teraz przejrzystość, która w celu uniknięcia plotek i bezpodstawnych oskarżeń pozwala skupić się na wspieraniu Polski i zagrożonych ludzi.

Co do sytuacji na polskiej granicy zaznaczyła, że Komisja nie komentuje projektów ustaw. Z drugiej strony z doniesień wiadomo, że propozycja zawarta w zmienionej polskiej ustawie o cudzoziemcach, aby dać strażnikom granicznym autonomię w zakresie przyznawania dostępu do procedury azylowej, jest już w praktyce stosowana w terenie. Dodała, że służby Komisji prowadzą rozmowy z polskimi władzami na temat zgodności tej ustawy z unijnym dorobkiem prawnym. Kończąc, zwróciła uwagę na pogarszające się warunki pogodowe i pilną potrzebę ochrony osób szczególnie narażonych na granicach.

W trakcie debaty zarysowało się wyraźne stanowisko czterech grup. Przedstawiciele socjalistów, liberałów, Zielonych i Lewicy kładli nacisk na przestrzeganie praw podstawowych, wzywając do wszczęcia postępowania o naruszenie zobowiązań państwa członkowskiego wobec państw zawracających migrantów na granice.

Lena DÜPONT z grupy EPL zaznaczyła, że wszystkie państwa muszą wyważyć między przestrzeganiem praw podstawowych a zobowiązaniem do ochrony granic i zwalczania siatek przemytników, zwłaszcza gdy są sponsorowane przez wrogie państwo. Zaznaczyła, że podczas wtorkowej debaty posłowie zobaczyli, że jest jedno państwo „niespełniające oczekiwań”, podczas gdy inne korzystają ze wsparcia europejskiego w walce z atakami hybrydowymi.

Birgit SIPPEL, w imieniu grupy socjalistów, mówiła, że ataki na imigrantów są atakiem na prawo do azylu i konwencję genewską. Podkreśliła, że media i organizacje pozarządowe muszą mieć dostęp do regionów przygranicznych, dodając, że polski rząd na pograniczu polsko-białoruskim tworzy strefę bezprawia. Wezwała do

wszczęcia postępowania w sprawie uchybienia zobowiązaniom państwa członkowskiego i wstrzymania dostępu do funduszy UE tam, gdzie dochodzi do zawracania imigrantów.

(Grupa socjalistów wystosowała do przewodniczącej von der Leyen [list](#) wzywający do wszczęcia postępowania wobec Polski, Chorwacji oraz Grecji).

Sophia IN'T VELD, w imieniu grupy Renew, wezwała do wszczęcia postępowania wobec wszystkim państwom zwracających imigrantów na granice. Krytykowała troskę o ochronę granic i strefę Schengen, podczas gdy na granicach Europy zamarzają dzieci. Za powód, dla którego Erdoğan i Łukaszenko są w stanie szantażować Europę, uznała nieuchwalanie przez Radę wspólnej polityki azylowo-migracyjnej.

Tineke STRIK, w imieniu grupy Zielonych, przypomniała, że zdecydowana większość Parlamentu żądała wyraźnych działań przeciwko niszczeniu praworządności w Polsce, i podobna większość powinna zażądać stosowania praworządności na granicach. Krytykowała pasywność Komisji w tej sprawie, która zachęca w ten sposób kraje graniczne do dokonywania pushbacków. Wezwała komisarz do wszczynania postępowań o naruszenie zobowiązaniom państwa członkowskiego wobec państw stosujących pushbacki oraz do zapewnienia, że Frontex nie będzie ułatwiać tych zjawisk, lecz im zapobiegać.

Peter KOFOD, w imieniu grupy Tożsamość i Demokracja, opowiedział się za lepszą ochroną granic Unii za pomocą fizycznych barier i uzbrojonych strażników. Dodał, że granice zewnętrzne Unii powinny być tak chronione, jak Parlament, wzywając do zbudowania „twierdzy Europa”.

Joachim BRUDZIŃSKI, w imieniu grupy EKR, mówiąc o sytuacji na granicy polsko-białoruskiej, wyjaśnił, że osoby próbujące nielegalnie przekroczyć granicę przebywają na Białorusi legalnie, co pozwala im złożyć wniosek o udzielenie ochrony międzynarodowej na przejściach granicznych. Dodał, że tylko 44% migrantów przebywających w ośrodkach Straży Granicznej złożyło wnioski o ochronę międzynarodową, a reszta chce udać się do Belgii, Holandii oraz Niemiec. Apelował o nieużywanie sformułowania „push-back”, które nie jest pojęciem prawnym. Podkreślił, że Polska chce zapobiec „push-in”, czyli przekraczaniu granicy przez migrantów wykorzystywanych przez reżim białoruski.

Cornelia ERNST, w imieniu grupy Lewica, nazwała zawracanie migrantów za sprzeczne z prawem międzynarodowym. Powiedziała, że na zlecenie państw członkowskich takich jak Polska migranci są przetrzymywani na barierach granicznych sponsorowanych przez UE. Dodała, że żaden sąd krajowy, nawet polski, nie może zalegalizować zawracania migrantów na granicę. Prawo do azylu nazwała jedną z najważniejszych wartości powojennej Europy. Wezwała do wszczęcia postępowania o naruszenie zobowiązań państwa członkowskiego wobec państw depczących prawa człowieka.

PROGRAM PRAC KOMISJI NA 2022 R.

W dniu 19 października Maroš Šefčovič wiceprzewodniczący Komisji dyskutował z posłami o Programie Prac Komisji na 2022 r. Podkreślił wpływ pandemii, zmian klimatycznych i sytuacji międzynarodowej, a zwłaszcza sytuacji w Afganistanie na plany Komisji. Inną sprawą mającą wpływ na planowanie jest przypadająca w przyszłym roku połowa mandatu instytucjonalnego. Do najważniejszych inicjatyw ustawodawczych zaliczył te związane z Zielonym Ładem, takie jak wniosek w sprawie certyfikacji usuwania dwutlenku węgla i wniosek w sprawie zintegrowanego gospodarowania zasobami wodnymi, w tym zanieczyszczeń wód powierzchniowych i podziemnych. W kwestiach cyfrowych za priorytetowy uznał planowany Europejski akt prawny o mikroczipach, który ma wesprzeć europejski ekosystem półprzewodników i zapobiec wystąpieniu w przyszłości obecnych niedoborów dostaw. Komisja przedstawi też wniosek dotyczący zalecenia Rady w sprawie poprawy oferty edukacyjnej i szkoleniowej w zakresie umiejętności cyfrowych oraz wniosek w sprawie cyfrowych usług w zakresie mobilności multimodalnej. Odnośnie do funkcjonowania jednolitego rynku Komisja planuje przedstawić nowy instrument kryzysowy jednolitego rynku i zamierza poprawić dostęp małych i średnich przedsiębiorstw do kapitału. Mając na uwadze ochronę pracowników, Komisja zaproponuje lepszą ochronę pracowników przed ryzykiem związanym z narażeniem na działanie azbestu w miejscu pracy. Wśród kwestii społecznych odnotował zalecenie w sprawie dochodu minimalnego.

Inne priorytetowe wnioski to kompleksowa strategia w zakresie opieki, aktualizacja zaleceń dotyczących badań przesiewowych w kierunku raka, europejski akt wolności mediów oraz wniosek ws. wzajemnego uznawania rodzicielstwa przez państwa członkowskie.

Do priorytetowych wniosków z zakresu polityki zewnętrznej wniosków zaliczył inicjatywę „Global Gateway” („Brama na świat”) wspierającą połączenia transportowe, energetyczne i telekomunikacyjne z partnerami na całym świecie, strategię na rzecz międzynarodowych zobowiązań energetycznych, plan działania międzynarodowego zarządzania oceanami, oraz strategię międzynarodowego zaangażowania energetycznego, której celem jest odejście od importu paliw kopalnych na rzecz ekologicznych rozwiązań energetycznych.

Podsumowując, powiedział, że Program prac na 2022 r. obejmie 42 sztandarowe inicjatywy, zgrupowane w 32 celach politycznych. Dodał, że w ramach programu REFIT, zidentyfikowano 26 istotnych aktów prawnych, które zostaną zmienione. Zaznaczył, że Komisja zastosuje podejście „jeden za jeden” (*one in, one out*) mając na uwadze zmniejszenie obciążeń regulacyjnych. W tym celu będzie się kierować dwoma zasadami. Po pierwsze zasadą „niewyrządzania znacznej szkody”, a po drugie promowaniem co do zasady rozwiązań cyfrowych.

Przedstawiciele trzech grup apelowali do Komisji o rozpoczęcie stosowania mechanizmu ochrony praworządności.

Jan OLBRYCHT w imieniu grupy EPL wyraził oczekiwanie, że Komisja w 2022 r. poświęci więcej uwagi zwalczaniu obcych ingerencji i ataków na europejskie wartości demokratyczne. Grupa chce również polepszenia bytu obywateli po pandemii, jak również zwiększenia walki z korupcją, praniem pieniędzy oraz walki o praworządność. Dodał, że Komisja powinna walczyć z „drenażem mózgów”, a obywatele, zwłaszcza rolnicy nie mogą stać się ofiarami Zielonego Ładu.

Simona BONAFÈ w imieniu grupy socjalistów powiedziała, że Komisja po pandemii nie może prowadzić polityki „*business as usual*”. Musi gruntownie przemyśleć swoją politykę gospodarczą i bardziej skoncentrować się na zdrowiu, zrównoważonym rozwoju oraz postępie społecznym. Apelowwała o działania przeciwko biedzie, przegląd dyrektywy w sprawie pracy tymczasowej, przepisy w sprawie telepracy, modyfikację

Paktu stabilności oraz wprowadzenie stałego systemu zdolności fiskalnej strefy euro w oparciu o udane doświadczenia Next Generation EU i instrumentu SURE.

Malik AZMANI w imieniu grupy Renew poparł zasadę „jeden za jeden”, dzięki której w 2022 r. będzie mniej regulacji, ale będzie ona lepsza. W imieniu grupy poparł propozycje Europejskiego aktu prawnego o mikroczipach i aktu ustawodawczego dotyczący cyberodporności. Wezwał do opracowania europejskiej strategii zdrowia psychicznego. Krytykował brak wniosków dot. pogłębienia wspólnego rynku i ambicji dot. handlu, polityki rozwojowej i migracji.

Thomas WAITZ w imieniu grupy Zielonych krytykował brak inicjatyw dotyczących klimatu i bioróżnorodności. Domagał się zmniejszenia uzależnienia Unii od paliw kopalnych, zwłaszcza pochodzenia rosyjskiego w kontekście wysokich cen surowców i uwarunkowań geopolitycznych.

Marco CAMPOMENOSI w imieniu grupy „Tożsamość i Demokracja” wyraził zaniepokojenie stopniem złożoności propozycji Komisji, biorąc pod uwagę długie prace Rady nad pakietem „Gotowi na 55”. Apelował o wzięcie pod uwagę konkurencyjności Europy w pracach nad kwestiami klimatycznymi.

Elżbieta RAFALSKA w imieniu grupy EKR powiedziała, że program prac Komisji na 2022 r. powinien skupić się na zdrowiu publicznym i zwalczaniu skutków pandemii, a zwłaszcza ograniczeniu ubóstwa. Podkreśliła, że polityka klimatyczna nie może być prowadzona kosztem najuboższych, ani pogłębiać ubóstwa energetycznego. Krytykowała brak w programie zmiany pakietu mobilności. W kontekście wydarzeń na granicy UE z Białorusią opowiedziała się za ograniczaniem skali nielegalnej migracji, dodając, że Komisja Europejska powinna respektować zasady traktatowe przy tworzeniu nowych przepisów w tym zakresie.

Manon AUBRY z grupy Lewica krytykowała brak walki z biedą i wzrostem cen energii. Wiceprzewodniczący M. ŠEFČOVIČ zgodził się z postami wymieniającymi praworządność jako priorytet, dodając, że ważna jest również walka z korupcją w kontekście właściwego wydania 2 bln euro z wieloletniego budżetu oraz Funduszu Odbudowy. Obiecał, że Komisja poświęci uwagę kwestii „drenażu mózgow”, reformie strefy Schengen oraz kontynuacji budowy unii bezpieczeństwa. W odpowiedzi na apele o walkę z biedą powiedział, że Komisja konsekwentnie realizuje Europejski filar praw socjalnych z myślą o zmniejszeniu ubóstwa, z którym boryka się ok. 15 milionów

ludzi. Zwrócił też uwagę na takie inicjatywy jak propozycja płac minimalnych, gwarancja dla dzieci oraz inicjatywy na rzecz przystępnych cenowo mieszkań. Mówiąc o zasadzie „one in, one out” powiedział, że pierwsze sprawozdanie dot. obciążeń administracyjnych dotyczące fazy pilotażowej tego projektu zostanie przedstawione na wiosnę przyszłego roku.

STRATEGIA OD POLA DO STOŁU

W dniu 19 października Parlament przyjął [rezolucję](#) w sprawie strategii „od pola do stołu” przedstawioną przez Komisję w maju 2020 r. W przygotowanym wspólnie przez Komisję Ochrony Środowiska Naturalnego, Zdrowia Publicznego i Bezpieczeństwa Żywności oraz Komisję Rolnictwa i Rozwoju Wsi 144 punktowym dokumencie posłowie opowiadają się za produkcją zdrowszej żywności przy jednoczesnym ograniczeniu wpływu rolnictwa na środowisko. Chcą również zapewnienia popytu na europejską żywność i zapewnienia rolnikom godziwych dochodów przez wzmocnienie ich pozycji rynkowej.

W ramach przejścia do bardziej zrównoważonego modelu produkcji i konsumpcji zalecają m.in. wprowadzenie obowiązkowego systemu etykiet z informacjami o wartościach odżywczych umieszczanych na przedniej części opakowania i przeciwdziałania nadmiernej konsumpcji spożycia mięsa i „produktów ultraprzetworzonych, a także produktów o wysokiej zawartości cukru, soli i tłuszczów” przez ustalenie limitów. Posłowie wzywają również do wprowadzenia za pośrednictwem krajowych planów strategicznych WPR wiążących celów redukcji zużycia pestycydów. Innym priorytetem jest redukcji emisji pochodzących z rolnictwa, przez wyznaczenie celów redukcji oraz kryteriów energii odnawialnej z biomasy. Popierają również zwiększenie do 2030 r. areału upraw ekologicznych, któremu powinno towarzyszyć stymulowanie popytu przez m.in. rozwiązania podatkowe.

Domagają się również, aby w całej UE obowiązywały wspólne przepisy dobrostanu zwierząt, obejmujące stopniowe wycofanie klatek. Ponadto uważają, że przywóz produktów pochodzenia zwierzęcego spoza UE powinien być dozwolony tylko wtedy, gdy wypełniają one normy unijne. Sprzeciwiają się przyjęciu umowy z Mercosurem.

Ponad 2 tysiące poprawek złożonych przez obie komisje i cztery opinie innych komisji połączono w 48 poprawek kompromisowych. Nie przeszła propozycja usunięcia celu 50% redukcji pestycydów. Znalazła natomiast uznanie postów (460/220/4) poprawka wzywająca Komisję do rzetelnych ocen skutków przyszłych przepisów.

Rezolucja została przyjęta 452 głosami, przy 170 przeciw i 76 wstrzymujących się. Poparły ją grupy Renew, socjalistów, Zielonych oraz większość EPL. Przeciw głosowały grupy EKR i Tożsamość i Demokracja oraz większość francuskich i hiszpańskich postów z grupy EPL.

Podczas debaty sprawozdawcy komisji AGRI i ENVI zwracali uwagę na odmienne aspekty strategii. Anja HAZEKAMP z komisji ENVI podkreślała, że system żywnościowy musi przejść transformację, ponieważ jego utrzymanie w obecnej formie zagraża środowisku naturalnemu i jest życiem na koszt przyszłych pokoleń. Argumentowała, że obecnie produkcja i konsumpcja żywności odpowiada z jedną trzecią emisji wszystkich gazów cieplarnianych i utraty bioróżnorodności. Krytykowała przy tym dotacje dla przemysłowej hodowli zwierząt i umowy o wolnym handlu z kolejnymi grupami krajów, co jest zaprzeczeniem unijnych celów. Herbert DORFMANN z komisji AGRI apelował do Komisji, aby zachowała równowagę między bezpieczeństwem żywnościowym a zrównoważonym charakterem rolnictwa, zwracając uwagę na suwerenność żywnościową Unii, którą uwypukliła pandemia. Domagał się wsparcia dla europejskiego rolnictwa, które już znacznie ograniczyło użycie nawozów i środków ochrony roślin, zamiast przenoszenia produkcji poza Unię. Krytykował też wstrzymanie publikacji [raportu](#) technicznego Wspólnego Centrum Badawczego (WCB) Komisji dot. dwóch strategii (od pola do stołu oraz bioróżnorodności).

Paolo DE CASTRO sprawozdawca Komisji Handlu Międzynarodowego zaznaczył, że celów strategii nie da się osiągnąć bez prowadzenia przez UE polityki handlowej uwzględniającej standardy produkcji oparte na prawach człowieka i praw pracowniczych, uczciwej konkurencji oraz ochronie środowiska. Przestrzegł, że wdrożenie strategii niesie ze sobą ryzyko zmniejszenia potencjału produkcyjnego UE i otwarcia granic dla importu.

Komisarz ds. zdrowia Stella KYRIAKIDES powiedziała, że cały świat musi stawić czoła „wyzwaniu dla całej planety”, jakim jest przejście na naturalny system produkcji

żywności. Obiecała też przeprowadzenie i publikację OSR wszystkich przyszłych przepisów wynikających ze strategii przez WCB, dodając, że dotychczasowe badania nie są jeszcze w stanie uchwycić zmian po stronie popytu lub strat produkcji spowodowanych zmianami klimatycznymi. Co do kalendarza zapowiedziała, że przepisy dot. dobrostanu zwierząt mają obowiązywać do końca 2023 r., a etykietowania żywności do końca 2022 r. W najbliższych miesiącach ma ujrzeć światło dzienne wnioski dotyczące ograniczenia stosowania pestycydów chemicznych oraz wprowadzania do obrotu pestycydów biologicznych. Zaprzeczyła, jakoby Komisja chciała wprowadzić do przepisów francuski system etykietowania Nutriscore

W czasie dalszej debaty posłowie krytykowali Timmermansa za niepublikowanie na czas badania WBC, co nadwyrężyło zaufanie rolników i wielu posłów. Posłowie krytykowali również brak podczas debaty wiceprzewodniczącego Komisji oraz komisarza ds. rolnictwa. Wielu posłów, zwłaszcza z Francji i Włoch uważało propozycje etykietowania z przodu za atak na ich narodową żywność. Wielu posłów przestrzegało przed niekontrolowanym importem żywności, który może spowodować zmniejszenie produkcji rolnej w UE i utratę źródeł utrzymania przez europejskich rolników.

STRATEGIA NA RZECZ OGRANICZENIA EMISJI METANU

W dniu 21 października Parlament Europejski [wezwał](#) do przyjęcia wiążących celów redukcji emisji metanu w celu osiągnięcia unijnych celów klimatycznych do 2030 r. i poprawy jakości powietrza. Rezolucja Parlamentu jest odpowiedzią na przedstawioną w październiku przez Komisję [strategie](#) na rzecz ograniczenia emisji metanu, a jej celem jest wpływ na kształt wniosku legislacyjnego regulującego emisje metanu w sektorze energetycznym, który Komisja ma przedstawić w grudniu.

W dokumencie posłowie domagają się obowiązkowego monitorowania i raportowania emisji oraz naprawy wycieków. Zwracają również uwagę, że Unia swoimi działaniami może skłonić resztę świata do podobnych działań.

W rezolucji posłowie skupiają się na trzech głównych sektorach emitujących największe ilości metanu. Jeśli chodzi o energię, to mając na uwadze, że Unia importuje ponad 80% gazu i ropy, chcą, aby zapowiedziany na grudzień wniosek legislacyjny obejmował cały łańcuch dostaw tych surowców. Domagają się również, aby import paliw kopalnych był uzależniony od przestrzegania unijnych przepisów dot.

metanu. Kolejnym postulatem jest, aby „państwa członkowskie we współpracy z Komisją przyjęły plany krajowe w celu jak najszybszego wycofania wszystkich paliw kopalnych”. Co do rolnictwa chcą, aby nowe przepisy dot. ograniczenia emisji metanu nie odbiły się negatywnie na produkcji żywności w UE, ani nie spowodowały przeniesienia produkcji poza UE. Podkreślają, że żywność importowana do UE musi spełniać takie same standardy jak ta produkowana w Unii, zważywszy, że duży udział emisji metanu z rolnictwa pochodzi spoza UE. W przypadku sektora odpadów posłowie chcą, aby Komisja ustanowiła wiążące cele dla odpadów z handlu i przemysłu. W sferze legislacyjnej chcą przeglądu dyrektywy ramowej w sprawie odpadów i dyrektywy w sprawie składowania odpadów zaplanowanej na 2024 r. pod kątem dostosowania do ogólnych unijnych celów klimatycznych.

Ponadto w rezolucji posłowie wzywają do zawarcia wiążącego globalnego porozumienia w sprawie metanu na 26. sesji Konferencji Klimatycznej ONZ (COP26), w Glasgow.

W trakcie debaty Kadri SIMSON, komisarz ds. klimatu, nie odniosła się do pomysłu wiążących celów redukcji ani importu paliw kopalnych. Co do grudniowego wniosku zapowiedziała, że będzie opierał się na dwóch filarach. Pierwszym będzie poprawa dokładności informacji na temat głównych źródeł emisji metanu, a drugim będzie osiągnięcie natychmiastowej redukcji emisji w całym łańcuchu dostaw energii poprzez interweniowanie na tych odcinkach, na których możliwe jest działanie. Obejmują one obowiązkowe monitorowanie, raportowanie i weryfikację emisji metanu oraz obowiązkowe programy wykrywania i naprawy nieszczelności. Komisja chce również wpłynąć skłonić swoich partnerów handlowych do redukcji emisji metanu poza UE. Rezolucja została przyjęta 563 głosami, przy 122 przeciw i 11 wstrzymujących się.

PRZEJRZYSTOŚĆ W ZAKUPIE SZCZEPIONEK PRZECIWKO COVID-19

W następstwie wyrażanych wcześniej wątpliwości postów co do procesu zakupu szczepionek przez Unię Parlament w dniu 21 października [wezwał](#) Komisję do większej przejrzystości. Posłowie w rezolucji krytykują przede wszystkim ograniczenia w dostępie do informacji dot. kontraktów, jakimi byli objęci, co uniemożliwiło im skuteczną kontrolę nad procesem zakupu, ograniczając ich kompetencje. Z tego powodu wzywają Komisję do przedstawienia wniosku legislacyjnego dot. ewentualnych grupowych zakupów szczepionek. Chcą również, aby były jawne składy zespołów negocjacyjnych, treść umów, ceny oraz wyniki badań. Domagają się również, aby instytucje unijne zwalczały dezinformację dot. szczepionek. Rezolucję poparło 458 głosujących, 149 było przeciw (grupa EPL), a 86 wstrzymało się od głosu.

BUDŻET UE NA 2022 R.

Parlament w dniu 21 października przyjął swoje [stanowisko](#) ws. budżetu na 2022 r., w którym przywrócił finansowanie programów, w których Rada dokonała cięcia na 1,43 mld euro, do poziomów zaproponowanych w pierwotnym projekcie Komisji. Ogólna kwota budżetu wynosi 171,8 mld euro. Parlament proponuje zwiększyć nakłady na program Horyzont Europa o 305 mln euro, na instrument „Łącząc Europe” o 207 mln euro oraz na program LIFE o 171 mln euro. Ponadto posłowie chcą większego o 137 mln euro budżetu na program Erasmus+. Proponują linię budżetową w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego Plus (EFS+) w wysokości 700 mln euro na europejską gwarancję dla dzieci oraz 80 mln euro na Program UE dla zdrowia. Inne zmiany dotyczą pomocy humanitarnej zwiększonej o 20% oraz inicjatywy Covax.

Johannes HAHN, komisarz ds. budżetu, zwrócił uwagę, że stanowiska Parlamentu i Rady znacznie się różnią. O ile cięcia Rady nie były zgodne z porozumieniem w sprawie WPR i nie odpowiadały priorytetom samej Rady, to Parlament wnioskuje o zwiększenie, w stosunku do pierwotnego projektu Komisji, środków na zobowiązania o 2,7 mld euro i środków na płatności o 1,8 mld euro, co przekracza dostępne marginesy w prawie wszystkich pozycjach.

Irena DRMAŽ w imieniu Rady powiedziała, że proponowane zwiększenie wydatków powyżej stanowiska Rady o 4,1 mld w środkach na zobowiązania i 2,5 mld w środkach na płatności jest nie do zaakceptowania. Zwróciła uwagę, że Rada nie może zgodzić

się na pełne wykorzystanie marginesów w prawie wszystkich działach już na początku wieloletniego budżetu Unii.

Stanowisko Parlamentu zostało podsumowane w rezolucji przyjętej 521 głosami, przy głosach 88 przeciw i 84 wstrzymujących się. Obecnie Parlament rozpocznie trzytygodniowe negocjacje z Radą, tak aby budżet na przyszły rok mógł być przyjęty na kolejnej sesji w Strasburgu w dniach 22-25 listopada.

ABSOLUTORIUM DLA FRONTEXU ZA 2019 R.

Parlament w dniu 20 października udzielił Frontexowi (Europejskiej Agencji Straży Granicznej i Przybrzeżnej) [absolutorium](#) za 2019 r. Decyzja w tej sprawie została odroczone przez Parlament na sesji kwietniowej z uwagi na zarzuty części posłów co do funkcjonowania agencji niezgodnie z rozporządzeniem (wykonanie budżetu, zarządzanie dokumentami, brak rekrutacji urzędników ds. praw podstawowych, konflikty interesów oraz pushbacki na granicach zewnętrznych).

Parlament chce, aby z uwagi na niedociągnięcia 12% budżetu Frontexu na 2022 r. czyli kwota około 90 mln euro została udostępniona dopiero po spełnieniu szeregu warunków. Chodzi m.in. o rekrutację pozostałych 20 obserwatorów praw podstawowych, zatrudnienie trzech zastępców dyrektora wykonawczego, przyjęcie przez zarząd Agencji szczegółowej procedury wykonania art. 46 rozporządzenia, dostosowanie mechanizmu zgłaszania poważnych incydentów do zaleceń grupy roboczej ds. praw podstawowych i prawnych, ustanowienie systemu monitorowania praw podstawowych zgodnie z art. 110 rozporządzenia oraz wdrożenie zaleceń sprawozdania specjalnego Trybunału Obrachunkowego. Dodatkowym warunkiem zaproponowanym przez grupę Zielonych jest zawieszenie wsparcia dla deportacji nielegalnych migrantów z Węgier do czasu wyroku TSUE, czy działania Węgier są zgodne z dyrektywą powrotową i Europejską Kartą Praw Podstawowych. Posłowie chcą również większej kontroli ze strony Komisji, aby wyeliminować wykryte nieprawidłowości w zarządzaniu agencją pod kątem udzielenia absolutorium za 2020 r. Frontex ma również regularnie informować Parlament o bieżących działaniach, a zwłaszcza o poważnych naruszeniach praw podstawowych na granicach i sposobie reagowania na nie.

Rezolucję ws. absolutorium przyjęto 558 głosami, przy 82 przeciwko i 46 wstrzymujących się. Propozycję zamrożenia 12% budżetu na 2022 r. poparło 470 głosujących, przy 96 będących przeciw i 125 wstrzymującymi się w głosowaniu nad budżetem UE na 2022 r.

SKANDAL "PANDORA PAPERS"

W dniu 21 października w następstwie publikacji tzw. Pandora Papers przez Międzynarodowe Konsorcjum Dziennikarzy Śledczych Parlament [wezwał](#) Komisję do zwiększenia wysiłków w celu zwalczania prania pieniędzy i unikania płacenia podatków w państwach członkowskich. Posłowie w dokumencie określają najpilniejsze działania, jakie musi podjąć Unia, aby zlikwidować luki prawne pozwalające na ww. proceder. Zwracają m.in. uwagę, że w rok po upływie terminu wdrożenia dyrektywy ws. przeciwdziałania praniu pieniędzy, dziewięć państw jeszcze nie wdrożyło rejestrów identyfikacji rzeczywistych beneficjentów. Chcą, aby Komisja podjęła kroki prawne wobec państw nieegzekwujących istniejącego prawa w tym zakresie lub go nie wdrożyły do ustawodawstwa krajowego. Posłowie krytykują również regulacji dotyczące istniejących jeszcze tzw. „programów złotego obywatelstwa”. Ponadto chcą lepszego finansowania jednostek analityki finansowej w państwach członkowskich.

Posłowie ubolewają w dokumencie, że w Pandora Papers wymienionych zostało wielu polityków unijnych i europejskich takich jak czeski premier Andrej Babiš, prezydent Cypru Nicos Anastasiades, holenderski minister finansów Wopke Hoekstra, Tony Blair, czy były maltański komisarz John Dalli, który został zmuszony do odejścia z urzędu 9 lat temu z powodów ulegania lobbystom. W rezolucji wymienieni są również prezydent Azerbejdżanu Ilham Alijew oraz prezydent Czarnogóry Milo Đukanović.

Posłowie wzywają państwa członkowskie do wszczęcia dochodzeń ws. wykroczeń ujawnionych w Pandora Papers. Krytykują również funkcjonowanie istniejącej „czarnej listy rajów podatkowych”. Uznają ją za nieskuteczne narzędzie, czego dowodzi fakt, że często wymieniane w dokumentach Pandora Papers Brytyjskie Wyspy Dziewicze nigdy na niej nie figurowały. Mając to na uwadze posłowie domagają się, aby ewentualne przyznanie brytyjskiemu sektorowi finansowemu dostępu do

unijnego rynku było uzależnione od przestrzegania przez Wlk. Brytanię unijnych przepisów dot. zwalczania prania pieniędzy. Posłowie potępiają również niektóre stany USA, takie jak Alaska, Dakota Południowa, Delaware, Nevada oraz Wyoming za rolę, jaką odgrywają w ochronie tajemnic finansowych i korporacyjnych. Rezolucja została przyjęta 578 głosami, przy 28 przeciw i 79 wstrzymujących się.

STANOWISKO PARLAMENTU NA COP 26

W dniu 21 października Parlament przyjął [stanowisko](#) ws. Konferencji Klimatycznej ONZ w Glasgow. Posłowie w rezolucji wzywają wszystkie kraje do zwiększenia swoich celów klimatycznych na 2030 r. zgodnie z Porozumieniem Paryskim, w tym do wspólnego pięcioletniego harmonogramu dla „wkładów krajowych” (NDC). Wzywają również strony Porozumienia Paryskiego do rozwiązania nierozstrzygniętych kwestii związanych, zwłaszcza artykułu 6 ustanawiającego zasady międzynarodowego rynku emisji dwutlenku węgla. Domagają się również zwiększenia finansowania działań na rzecz klimatu i ustalenia udziału każdego kraju rozwiniętego w wartej 100 mld dolarów rocznie pomocy krajom rozwijającym się w walce ze zmianami klimatu. Wzywają również do zakończenia bezpośrednich i pośrednich dotacji do paliw kopalnych do 2025 r., jak również do wprowadzenia światowego moratorium na poszukiwanie ropy naftowej w Arktyce. Posłowie wzywają również Komisję do przedstawienia w grudniu br. przeglądu przestrzegania przez UE i państwa członkowskie artykułu 2 Porozumienia Paryskiego (zapewnienie spójności przepływów finansowych ze ścieżką prowadzącą do niskiego poziomu emisji gazów). W czasie debaty posłowie zwracali uwagę, że bez zwiększenia celów redukcji, nastąpi wzrost emisji celów cieplarnianych do 2030r. Zwracano również uwagę, że wszystkie kraje G20 powinny zobowiązać się do osiągnięcia neutralności klimatycznej do 2050 r. Ponadto zwracano uwagę, że Unia musi pozostać światowym liderem w walce ze zmianami klimatu, a pakiet „Gotowi na 55” musi być w pełni zgodny z Porozumieniem Paryskim. Inni posłowie krytykowali niewystarczające wysiłki ze strony Australii, USA, czy Chin, które wciąż inwestują w elektrownie węglowe. Rezolucję poparło 527 głosujących, 134 było przeciw, a 35 wstrzymało się od głosu.

OCHRONA PRACOWNIKÓW PRZED AZBESTEM

W dniu 20 października Parlament [wezwał](#) do stworzenia strategii całkowitego wyeliminowania azbestu w Europie z myślą o lepszej ochronie pracowników. Posłowie w dokumencie zwracają uwagę, że chociaż azbest jest zakazany w UE od 2005 r., to związane z nim zagrożenie pozostanie aktualne w miarę realizowania „fali renowacji” budynków przewidzianej w Europejskim Zielonym Ładzie. Szczególnie narażeni są pracownicy budowlani i osoby indywidualne przeprowadzające rozbiórkę lub renowację budynków, w których znajdują się elementy azbestowe. Posłowie podkreślają, że nadal wiele osób mieszka w budynkach zawierających azbest, a kontakt z substancją stanowi dla nich wysokie ryzyko zachorowania na nowotwory m.in. płuc i krtani. Zwracają również uwagę, że w Unii co roku na choroby wywołane przez azbest umiera do 90 tys. osób. Posłowie na mocy art. 225 TFUE formułują wobec Komisji szereg zaleceń wobec przewidzianej na 2022 r. aktualizacji dyrektywy azbestowej z 2009 r. i zapowiedzianego przez Ursulę von der Leyen w [liście intencyjnym](#) towarzyszącym orędziu o stanie Unii wnioskowi w sprawie ochrony pracowników przed ryzykiem narażenia na działanie azbestu w miejscu pracy. Posłowie domagają się od Komisji opracowania „europejskiej strategii usunięcia całego azbestu” w Unii, obejmującej kilka elementów: wniosek ws. minimalnych norm, aktualizację dyrektywy z 2009 r., wniosek ws. uznawania chorób zawodowych spowodowanych przez azbest i odszkodowań, aktualizację dyrektywy 2010/31/UE poprzez wprowadzenie wymogu usunięcia azbestu przed rozpoczęciem prac remontowych oraz wniosek ws. obowiązkowej kontroli budynków pod kątem obecności azbestu przed ich sprzedażą lub wynajmem. Posłowie chcą również, aby państwa członkowskie przyjęły krajowe plany działania w celu realizacji tej strategii. W czasie debaty posłowie argumentując potrzebę kolejnych działań legislacyjnych ze strony Komisji, zwracali uwagę na niską świadomość społeczną zagrożenia. Większość obywateli UE uważa, że problem został wyeliminowany poprzez wprowadzenie zakazu w 2005 r. podczas gdy aż 80% budynków w UE zostało budowanych przed wprowadzeniem tego zakazu. Ponadto program renowacji budynków obejmujący 35 milionów nieefektywnych budynków do 2030 roku, co prawda daje możliwość usunięcia azbestu, ale jednocześnie naraża pracowników budowlanych na

niebezpieczeństwo. Przestrzegali, że bez podjęcia działań w nadchodzących latach dziesiątki tysięcy pracowników budowlanych stracą życie. Za konieczne uznali obniżenie wartości dopuszczalnej azbestu i opracowanie europejskiej strategii usunięcia azbestu, aby każdy pracownik był odpowiednio chroniony, niezależnie od miejsca pracy. Zwracali również uwagę na potrzebę dokładnej i obowiązkowej edukacji wszystkich pracowników budowlanych pracujących z azbestem.

Rezolucję poparło 675 posłów, 2 było przeciw, a 23 wstrzymało się od głosu.

STOSUNKI ZEWNĘTRZNE: TAJWAN I TUNEZJA

Podczas sesji Parlament przyjął dwie rezolucje dot. stosunków zewnętrznych. W dniu 21 października [wezwał](#) do zacieśnienia relacji Unii z Tajwanem, zwłaszcza w wymiarze politycznym, stwierdzając, że Tajwan jest kluczowym partnerem Unii w regionie Indo-Pacyfiku. Posłowie chcą, aby Komisja pilnie sporządziła ocenę wpływu ewentualnej umowy bilateralnej z Tajwanem i ogłosiła konsultacje publiczne. Argumentowali to faktem, że Tajwan podziela wartości europejskie, a poza tym walczy ze zmianami klimatycznymi. Dodatkowym argumentem była wysoka pozycja Tajwanu w klasyfikacji producentów półprzewodników. Posłowie chcą poza tym pogłębić unijno-tajwańską współpracę naukową i kulturalną oraz w zakresie zdrowia i bezpieczeństwa. Proponują również współpracę z Tajwanem w zwalczaniu dezinformacji pochodzącej z państw trzecich.

Posłowie w dokumencie potępiają również wojownicze stanowisko Chin i chińską presję na wyspę, zwracając uwagę na ponad 150 naruszeń tajwańskiej przestrzeni powietrznej w ostatnim czasie. Potępiają również chińskie sankcje gospodarcze na Litwę w związku z ustanowieniem jej przedstawicielstwa na Tajwanie. Chcą również zmiany nazwy Europejskiego biura gospodarczego i handlowego na Tajwanie na Biuro Unii Europejskiej na Tajwanie.

Rezolucję poparło 580 głosujących, 26 było przeciw (w tym jeden polski poseł), a 66 wstrzymało się od głosu (w tym jeden polski poseł).

W [rezolucji](#) ws. Tunezji posłowie wyrażają zaniepokojenie, że mimo powołania nowego rządu, pierwszego w historii Tunezji pod przewodnictwem kobiety, zawieszono pozostaje funkcjonowanie parlamentu. Krytykują skupienie władzy

w rękach prezydenta i apelują o przywrócenie podziału władzy. Domagają się, aby pomoc unijna trafiała bezpośrednio do obywateli.

WZMOCNIENIE WYMIARU SPOŁECZNEGO SEMESTRU EUROPEJSKIEGO

W dniu 20 października Parlament przyjął [rezolucję](#) w sprawie polityki społecznej i zatrudnienia w strefie euro w 2021 r. Posłowie w dokumencie zwracają uwagę, że kryzys związany z pandemią doprowadził do 6%-owego spadku PKB, poszerzając obszar ubóstwa w Unii, będzie nadal miał znaczący wpływ na sytuację w państwach członkowskich. Uważają, że mimo szacowanego na 4,4% PKB obecnego odbicia gospodarczego nieodpowiednie zarządzanie makroekonomiczne może doprowadzić do długotrwałego niskiego wzrostu gospodarczego w Europie i wysokiego bezrobocia. Zwracają też uwagę, że kryzys uwypuklił luki w dostępie do opieki społecznej i ochrony socjalnej.

W tym kontekście posłowie wzywają Komisję do wyciągnięcia wniosków z kryzysu i wzmocnienia wymiaru społecznego semestru europejskiego przez jego dostosowanie do celów zrównoważonego rozwoju ONZ, europejskiego filara praw socjalnych i Zielonego Ładu. Popierają dokument partnerów społecznych ze szczytu w Porto dotyczący opracowania wskaźników uzupełniających PKB, które obejmowałyby skutki pandemii. Wskaźniki te powinny koncentrować się w szczególności na godnych warunkach pracy, sprawiedliwości społecznej, równych szansach i systemach ochrony socjalnej. Szczególny nacisk zostanie położony na gwarancję dla dzieci i gwarancję dla młodzieży.

Posłowie przypominają, że niektóre polityki fiskalne wprowadzone po kryzysie finansowo-gospodarczym z 2008 r. doprowadziły służbę zdrowia i opiekę społeczną w niektórych państwach do tak złego stanu, że państwa te nie mogły odpowiednio stawić czoła pandemii. W tym kontekście wzywają Komisję i państwa członkowskie do poprawienia ściągalności podatków oraz zwalczania oszustw podatkowych i unikania płacenia podatków. Posłowie uważają, że wdrażaniu w 2022 r. krajowych planów odbudowy będzie towarzyszył wzrost długu publicznego i potrzebna będzie propozycja Parlamentu dot. Paktu na rzecz zrównoważonego dobrobytu i postępu

społecznego. Kluczowe znaczenie powinna mieć większa konwergencja przepisów podatkowych w UE.

Za ważne uważają wzmocnienie struktur negocjacji zbiorowych, tworzenie wysokiej jakości miejsc pracy, inwestycje w przekwalifikowanie i podnoszenie kwalifikacji, walkę z bezrobociem wśród młodzieży oraz równomierne tworzenie miejsc pracy w całej Europie. Co do kwestii zdrowotnych posłowie wzywają do szybkiego utworzenia europejskiej unii zdrowia oraz stworzenia europejskiej strategii w zakresie opieki.

Rezolucję przyjęto niewielką większością głosów (347 za, 162 przeciw i 191 wstrzymujących się). Poparły ją grupy socjalistów, Renew, Zielonych oraz Lewicy, natomiast przeciwko głosowały grupy EKR i Tożsamość i Demokracja. Grupa EPL wstrzymała się od głosu.

EUROPEJSKIE MEDIA W DEKADZIE CYFROWEJ

W dniu 20 października Parlament [wezwał](#) do pomocy europejskim mediom w przystosowaniu się do wyzwań cyfrowych. Posłowie w dokumencie zwracają uwagę, że sektor mediów informacyjnych jest kluczowy dla sprawnego funkcjonowania demokracji, a ponadto odpowiada za około 3% PKB Unii. Podkreślają negatywny wpływ pandemii na przemysł filmowy i spadek wpływów z reklam, z którym borykają się media informacyjne. Uważają, że sektor po pandemii potrzebuje pomocy w odzyskaniu rentowności. Chcą, aby Komisja opracowała kompleksowe strategie branżowe zarówno dla sektora mediów informacyjnych, jak i dla sektora audiowizualnego. Dodatkowymi czynnikami, które sprawiają, że pomoc jest konieczna, są powstające „pustynie informacyjne” wpływające na różnorodność kulturową i językową oraz bezpośrednie inwestycje zagraniczne państw trzecich w przestrzeń informacyjną niektórych państw członkowskich. Ponadto posłowie chcą zwiększenia środków dla sektora mediów w poszczególnych programach WRF już w bieżącym okresie programowania. Jednym z pomysłów jest utworzenie stałego europejskiego funduszu medialnego NEWS w celu wzmocnienia niezależnych mediów informacyjnych. Posłowie zwracają również uwagę na konieczność wdrożenia i egzekwowania obowiązującego prawodawstwa, a zwłaszcza dyrektywy o audiowizualnych usługach medialnych i dyrektywy o prawie autorskim, tak aby duże

platformy internetowe ich nie obchodziły. Za priorytet uważają utrzymanie niezależności mediów prywatnych i publicznych od ingerencji politycznej.

Również w dniu 20 października Parlament [wezwał](#) do pilnej poprawy warunków pracy artystów, których status został nadwyrężony przez skutki pandemii. W rezolucji posłowie wzywają Komisję do przedstawienia w formie wytycznych propozycji europejskiego statusu artysty, obejmującej ramy warunków pracy i minimalne standardy wspólne dla wszystkich państw członkowskich.

NAGRODA SACHAROWA ZA 2021 R.

W dniu 20 października Heidi HAUTALA, wiceprzewodnicząca Parlamentu, ogłosiła, że Nagroda im. Sacharowa za wolność myśli za 2021 r. została przyznana decyzją Konferencji Przewodniczących Aleksiejowi Nawalnemu. Przedstawiając jego sylwetkę wezwała w imieniu Parlamentu Europejskiego do jego natychmiastowego i bezwarunkowego uwolnienia.

Dodała, że Parlament chce również uhonorować grupę afgańskich kobiet, które walczyły o równość i prawa człowieka po przejściu ich kraju przez talibów (Shaharзад Akbar, Mary Akrami, Zarifa Ghafari, Palwasha Hassan, Freshta Karim, Sahraa Karimi, Metra Mehran, Horia Mosadiq, Sima Samar, Habiba Sarabi i Anisa Shaheed). Parlament zobowiązuje się do zorganizowania szeregu wydarzeń, aby zwrócić w ten sposób uwagę na ich los. Kandydaturę afgańskich kobiet popierała grupa socjalistów. Kandydatury do nagrody mogą zgłaszać grupy polityczne lub grupy 40 posłów. Trzech finalistów wyłaniają członkowie Komisji Spraw Zagranicznych i Komisji Rozwoju oraz Podkomisji Praw Człowieka w czasie wspólnego posiedzenia, a laureata Konferencja Przewodniczących. Nagroda wraz z kwotą 50 tys. euro zostanie wręczona na posiedzeniu w dniu 15 grudnia 2021 r.

PRZYJĘTE TEKSTY

1. [Projekt budżetu korygującego nr 4/2021 – aktualizacja dochodów oraz skorygowana prognoza zasobów własnych i pozostałych dochodów](#)
2. [Absolutorium za rok 2019: budżet ogólny UE – Rada i Rada Europejska](#)
3. [Podmioty obsługujące kredyty oraz nabywcy kredytów ***I](#)
4. [Strategia „Od pola do stołu”](#)
5. [Polityka zatrudnienia i polityka społeczna w strefie euro w 2021 r.](#)
6. [Ochrona pracowników przez zagrożeniami związanymi z azbestem](#)

7. Europejskie media w dekadzie cyfrowej
8. Skuteczne wykorzystanie przez państwa członkowskie środków finansowych z Funduszu Solidarności UE w sytuacjach klęsk żywiołowych
9. Sytuacja artystów i odbudowa życia kulturalnego w UE
10. Stosunki polityczne i współpraca między UE a Tajwanem
11. Budżet ogólny Unii Europejskiej na rok budżetowy 2022 – wszystkie sekcje
12. Ubezpieczenie pojazdów mechanicznych ***I
13. Wspólne przedsięwzięcia w ramach programu „Horyzont Europa” *
14. Przezrystość w UE przy opracowywaniu, zakupie i dystrybucji szczepionek przeciwko COVID-19
15. Strategia UE na rzecz ograniczenia emisji metanu
16. Konferencja klimatyczna ONZ w Glasgow, Zjednoczone Królestwo (COP26)
17. Pandora Papers: konsekwencje dla działań na rzecz zwalczania prania pieniędzy, uchylania się od opodatkowania i unikania opodatkowania
18. Kryzys praworządności w Polsce i nadrzędność prawa UE
19. Sytuacja w Tunezji
20. Wytyczne w sprawie pomocy państwa na cele związane z klimatem, energią i ochroną środowiska
21. Absolutorium za rok 2019: Europejska Agencja Straży Granicznej i Przybrzeżnej

Oprac. W. Kuźma